עצמו לא הכא במאי עסקינן כגון שילדה נקבה ועד סוף העולם א) לא אוליד חד זכר [א] א״ל משנינא שינויי דחיקי בבלאי כגון שילדה נקבות עד סוף העולם ב): **מתני׳** א)תמורת [א]הבכור והמעשר [ב]ולדן ולד ולדן עד סוף העולם הרי אלו כבכור וכמעשר ויאכלו במומן לבעלים מה בין בכור ומעשר לבין כל הקדשים ג) [ג]שכל הקדשים נמכרים באיטלז ונשחטין באיטלז ונשקלין בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר [ד]ויש להן פריון [ה]ולתמורותיהן פריון [ו]חוץ מן הבכור והמעשר ג) [ז]ובאין מחוצה לארץ ד) חוץ [ח]מן הבכור והמעשר ה) [ט]שאם באו תמימים יקרבו ואם בעלי מומין יאכלו במומן לבעלים א״ר שמעון [י]מה טעם שהבכור והמעשר יש להן פרנסה ממקומן ושאר כל הקדשים אע״פ שנולד בהם מום הרי אלו בקדושתן: **גמ׳** אמר ו) רבא בר רב עוזא בען במערבא המטיל מום בתמורת בכור ומעשר מהו מי אמרינן כיון דלא קריבן לא מיחייב או דילמא כיון דקדשו מיחייב א״ל אביי ותיבעי לך המטיל מום בתשיעי של מעשר [כ]אלא מאי שנא תשיעי דלא קמיבעיא לך דרחמנא מעטיה [1]עשירי להוציא התשיעי ה״נ רחמנא מעטינהו [2]לא תפדה ז) קדש הם [ל]הם קריבין ואין תמורתן קריבה רב נחמן בר יצחק מתני לה הכי (א) א״ר אחא בריה דרב עוזא בען במערבא המטיל מום בתשיעי של מעשר מהו א״ל ח) ותיבעי לך המטיל מום בתמורת בכור ומעשר אלא מ״ש תמורת בכור ומעשר דלא מיבעיא לך דרחמנא מעטינהו קדש הם הן קריבין ואין תמורתן קריבה תשיעי של מעשר נמי רחמנא מעטיה העשירי להוציא את התשיעי: ואם באו תמימין כו׳: ורמינהו ט) [מ]בן אנטיגנוס העלה בכורות מבבל ולא קבלו ממנו אמר רב חסדא לא קשיא הא ר׳ ישמעאל הא ר׳ עקיבא [נ]דתניא ר׳ יוסי אומר ג׳ דברים משום ג׳ זקנים רבי ישמעאל אומר י) יכול [ס]יעלה אדם מעשר שני יא) בזמן הזה ויאכלנו בירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום יב) מה בכור אינו נאכל אלא בפני הבית אף מעשר אינו נאכל אלא בפני הבית לא אם אמרת בבכור שכן [ע]טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח תאמר במעשר דלא אמרת ביכורים טעונין הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום מה [פ]ביכורים אין נאכלין אלא בפני הבית אף מעשר אין נאכל אלא בפני הבית מה לביכורים שכן טעונין [צ]הנחה תאמר במעשר דלא תלמוד לומר [3]ואכלת לפני ה׳ אלהיך מעשר דגנך ותירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך הקיש מעשר לבכור מה בכור אינו נאכל אלא בפני הבית אף מעשר אין נאכל אלא בפני הבית וליהדר דינא וליתי במה הצד אמר רב אשי משום דאיכא יג) למימר מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד מזבח ומאי קסבר יד) אי קסבר [ק]קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ל״ש בכור ולא שנא מעשר בני הבאה נינהו ואי קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה [ר]ולא קידשה לעתיד לבא טו) אפילו בכור נמי תיבעי לך טז) לעולם קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא והכא במאי עסקינן כגון שנזרק דמו של בכור בפני הבית וחרב הבית ועדיין בשרו קיים כיון דאי איתיה לדם לא בר זריקה הוא לא אתי בשר יליף מדם ואתי

הוא עצמו. ולא״ג דולד התמורה חזי להקרבה: [יז] **מאי הוי מפני ליה**. כלומר מדקאמר משנינא לך שינויי דחיקי בבלאי מכלל דהוה ידע שינויא אחרינא: **מתני׳ הרי אלו כבכור ומעשר**. לכל קדושת בכור ומעשר [כ] שלא ימכרו באיטליז לאחר שנפל בהן מום [יח] ונפדו: **חוץ מן הבכור ומן המעשר**. מפני שאין [יט] הנאתן להקדש במכירתם דדמי בכור לכהן ודמי מעשר לבעלים ומשום הנאה דידהו לא מזלזלין בקדשים (ב כ): [ג]נפל בהן מום בבכור ומעשר אינו יכול להוציאן מקדושה דבבכור כתיב לא תפדה (מ) ובמעשר כתיב לא יגאל [ויקרא כז]: **חוץ מן הבכור ומעשר**. שאין באין לכתחלה מחוצה לארץ כשאר כל הקדשים: **שהבכור והמעשר יש להן פרנסה במקומן**. יש להן תקנה במקומן שירעו עד שיסתאבו ויאכלו במומם לבעלים ושאר כל הקדשים אע״פ שנפל בהן מום הרי הן בקדושתן וצריך אתה לפדותן ולהעלות דמיהן ולהקריבן והואיל וסופו להקריב דמיהן יעלו הן עצמן ויקרבו [כא]: **גמ׳ לא מיחייב**. מלקות משום כל מום לא יהיה [כב] בו: **ותיבעי בתשיעי של מעשר**. כגון קרא לט׳ עשירי דקדש ואינו קרב כדאמרינן בשילהי בכורות (דף ס.) [כג] התשיעי נאכל במומו: **להוציא את התשיעי**. שלא יקרב וכיון דאינו קרב פשיטא לן דלא מיחייב המטיל בו מום הכא נמי כו׳: **בן אנטיגנוס ולא קבלו הימנו**. וקשיא אמתני׳ דקתני אם באו תמימים יקרבו: **הא ר׳ ישמעאל כו׳**. [ג] ס)(בסיפא אתיא): **ג׳ זקנים**. רבי ישמעאל ור״ע ובן עזאי: **בכור** ומעשר ובכורים [כד] דטעונין הבאת מקום דכתיב (דברים יב) והבאתם שמה עולותיכם וגו׳ ותרומת ידכם אלו בכורים: **מה בכור אינו נאכל כו׳**. כדמפרש לקמיה [ע״ב] דבעי מתן דמים ואימורין למזבח: ע)**בכורים אינן נאכלין אלא בפני הבית**. דכתיב (שם כו) והנחתו לפני ה׳ אלהיך פ): **הנחה**. לפני המזבח דכתיב והנחתו לפני ה׳ אלהיך: **וליהדר דינא כו׳**. למה לי קרא ליהדר דינא ולימא בכור יוכיח וחזר הדין הצד השוה שבהן שטעונין הבאת מקום ואינן נאכלין אלא בפני הבית אף אני אביא מעשר: **ומאי קסבר**. דפשיטא ליה דבכור אינו נאכל ומעשר שני מספקא ליה: **וקידשה לעתיד לבא**. תרוייהו בכור ומעשר בני הבאה נינהו וקריבים הואיל והשתא נמי קדושה היא ירושלים להקריב [כה]: **ואי לא קידשה לעתיד לבא**. ואפילו הכי מספקא ליה ממעשר תיבעי ליה נמי בכור ומאי יליף מעשר שני מבכור: **לעולם לא קידשה לעתיד לבא**. ודקשיא מאי שנא בכור דפשיטא ליה בכי האי בכור עסקינן שנזרק דמו בפני הבית וחרב כו׳ ויליף בשר מדם דכי היכי דאי הוה דם השתא לא היה נזרק דלא קידשה לעתיד לבא בשר נמי לא יאכל: ואתי

המטיל מום בתמורת בכור ומעשר מהו. בפ׳ כל המנחות באות מצה (מנחות דף נו:) פליגי תנאי במטיל מום בבעל מום איכא למ״ד לוקה ואיכא למ״ד אינו לוקה וכן בעיא דהכא לתרוייהו אפילו למ״ד התם לוקה משום דחזיא להקרבה קודם המום אבל הכי דלא חזיא לעולם להקרבה לא לקי או לא שנא ולמ״ד התם אינו לוקה הייני משום דמעיקרא נמי היה בו מום [כו]אבל הכא דמעיקרא היה תם לקי או לא שנא: **אי** קסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא בבכור נמי נייתי. פרש״י בזבחים (דף קז:) דלמ״ד קדשה לעתיד לבא מקריבין אע״פ שאין בית ול״ת והא בעינן מזבח וליכא וי״ל דפריך מבכור שנשחט ונזרק דמו קודם שחרב הבית דאין חסר אלא אכילה לפנים מן החומה דומיא דמעשר אי נמי י״ל דפריך הכי בכור נמי נייתי ויבנה מזבח ל) ואי קסבר לא קדשה לעתיד לבא בכור נמי תיבעי ה״ג רש״י וקשה דלמ״ד לא קדשה לעתיד לבא אין קדושה בירושלים יותר משאר ערים ועוד דאמר פ׳ בתרא דזבחים (ב״ו שם) דלמאן דאמר לא קדשה לעתיד לבא מעשר שני נאכל בכל ערי ישראל ויש לתרץ מיהא קושיא שניה דמיירי הכא במעשר שנזרע קודם שחרב הבית שהיה טעון הבאה בירושלים דבההיא לא אמר דנאכל בכל ערי ישראל: **הכי** גרים רש״י לעולם קסבר לא קדשה לעתיד לבא. וקשה דאם כן למה לי האי טעמא דאיתקש בשר לדם תיפוק ליה דנפסל ביוצא דכמי שאין לו חומה דמי ועוד דאמר בזבחים (דף ס.) [כז]מזבח שנפגם אין אוכלין בגינו קדשים קלים ומפיק ליה מהאי טעמא דאיתקש בשרו לדמו והכא אמר דהך היקשא דבשר לדם הוי למ״ד לא קדשה לעתיד לבא [כח]ולכן נראה לר״י דה״ג אי קסבר לא קדשה לעתיד לבא מעשר שני לא לייתי וכמעשר שנזרע קודם שחרב הבית כדפי״ל וה״ג לעולם קסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא ודקשיא לך בכור נמי לייתי הכא במאי עסקינן שנזרק דמו לפני הבית וחרב הבית כו׳ והשתא מיתרצו כל קושיין ודקדק מורי נשלמא בכור שנזרק דמו לפני הבית דאינו נאכל אלא בפני הבית כדמפרש גמרא דאיתקש בשר לדם אבל בכורים שהיה להם הנחה לפני הבית מ״ט אין נאכלין אלא בפני הבית ואמר מורי ה״ר מ״ר דשפיר הם נאכלין אפילו בזמן הזה והא דאמר [כט]דאין נאכלין דלא היה להן הנחה לפני הבית והדברים מוכיחין מדפריך עלה מה לבכורים שכן טעונין הנחה והא דמוקי בבכור שנשחט ונזרק דמו לפני הבית אמסקנא דברייתא קאי דמקיש מעשר לבכור ומסתמא בכור דומיא למעשר דאינו חסר אלא הבאת מקום והיינו כשנזרק דמו לפני הבית אבל ברייתא לא איירי אלא בבכורים שלא הונחו אבל הונחו לפני הבית אפשר דנאכלין אף לאחר חורבן:

עין משפט
נר מצוה

לז א מיי׳ פ״ג מהלכות תמורה הלכה ג:
לח ב מיי׳ פ״ד שם הלכה ו:
לט ג מיי׳ פ״א מהל׳ איסורי מזבח הל׳ יב ופ״א מהלכות בכורים הלכה יח:
מ ד מיי׳ פ״ה מהלכות ערכין הלכה יא ופ״א מהל׳ איסורי מזבח הל׳ י:
מא ה מיי׳ פ״ג מהל׳ תמורה הלכה ה:
מב ו מיי׳ פ״א מהל׳ איסורי מזבח הלכה יב ופ״ג מהלכות תמורה הלכה ג:
מג ז מיי׳ פי״א מהלכות מעה״ק הלכה א:
מד ח מיי׳ פ״א מהל׳ בכורות הלכה ה:
מה ט מיי׳ פ״א מהל׳ איסורי מזבח הל׳ ע:
מו י מיי׳ פ״ב מהלכות מעשר שני הל׳ א [טוש״ע י״ד סי׳ שלא סעי׳ קלג]:
מז כ מיי׳ פ״ט מהל׳ מעשה הקרבנות הלכה כה:
מח ל מיי׳ פ״ב מהלכות בכורים הלכה א:
מט מ מיי׳ פ״ג שם הלכה יב: נ [מיי׳ פ״א מהל׳ תרומות הל״ה ופ״ב מהל׳ שמיטה הל״ו ופ״ו מהל׳ בית הבחירה הלט״ו]:

◆

תורה אור השלם

1. וְכָל מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹּדֶשׁ לַייָ:
ויקרא כז לב
2. אַךְ בְּכוֹר שׁוֹר אוֹ בְכוֹר כֶּשֶׂב אוֹ בְכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת דָּמָם תִּזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ:
במדבר יח יז
3. וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ כָּל הַיָּמִים:
דברים יד כג

◆

מוסף רש״י

הובא להלן דף כד ע״ב

◆

שיטה מקובצת

א) העולם ולא אוליד: ב) העולם. ל״א משנינא לך שינויי דחיקא בבלאי כגון שילדה נקבות (הלכה) עד סוף הדורות ואי לא משני ליה שינויי דחיקא בבלאי מאי הוי משני ליה וכר יקריב עולה נקבה יפלו דמיה לנדבה ס״א הוה משני ליה אי לפני כפרה תניא וכר יפלו דמיו לנדבה נקבה יביא בדמיה עולה אי לאחר כפרה תניא וכר יקריב עולה נקבה יפלו דמיה לנדבה: ג) והמעשר עי׳ תוס׳ זבחים ד״ה בכור (דף עה ע״ב): ד) מחוץ לארץ לארץ: ה) והמעשר אם באו. עי׳ תוס׳ בכורות ד״ה התרת (דף לי ע״ב): ו) אמר רב אחא בר רב עוזא בען במערבא: ז) תפדה כי קדש הם הם קריבין. עי׳ תוס׳ זבחים ד״ה קדש (דף ט ע״ב): ח) א״ל אביי ותיבעי לך: ט) בן. עי׳ תשובת הרשב״א סי׳ של״א: י) יכול יעלה אדם מעשר שני בירושלים ויאכלנו בלא פדיון דסבר קדושת הארץ לא בטלה וצריך להפריש תרומות ומעשרות. תוס׳ אחרות: יא) שני ויאכלנו בירושלים בזמן הזה ודין: יב) מה בכור כו׳ בסמוך מפרש מ״ש בכור ממעשר משום דיש היקש ואין משיבין על ההיקש: יג) דאיכא למפרך מה: יד) עי׳ בהשמטות בסוף המס׳: טו) לבא מעשר שני לא ליבעי ל״א אפילו: טז) עי׳ בהשמטות בסוף המס׳: יז) להקרבה. הס״ד ומה״ד ולאו אוליד חד זכר בהמה. הס״ד ומה״ד מאי: יח) מום לא יפדו אותן הס״ד: יט) שאין הנאה להקדש: כ) בקדשים אבל שאר קדשים שהוממו נמכרים באטליז שהנאתן להקדש קפצי עלייהו זבינא ונמכרים ביוקר: הס״ד ומה״ד ויש להם פריון. לשאר קדשים להוציא לחולין ליגוז וליעבד: הס״ד ומה״ד ולתמורתן נמי פריון לאחר שהוממו. הס״ד ומה״ד חוץ מהבכור והמעשר שאע״פ שהוממו אינו יכול להוציאו מקדושתן דבבכור כתיב לא תפדה ובמעשר כתיב לא יגאל ותמורתן נמי אין להן פדיון: הס״ד ומה״ד שאר קדשים באים מחו״ל כדאמרינן במנחות כל קרבנות הצבור והיחיד באים מחו״ל חוץ מן הבכור והמעשר שאינן באין לכתחילה מחו״ל אבל אם באו תמימים יקרבו ויאכלו במומן לבעלים בכור לכהן ומעשר לישראל: כולה מתני׳ ר״ש וקא מפרש מה טעם בכור ומעשר לא באים מחו״ל כשאר קדשים. הס״ד ומה״ד שהבכור כו׳: כא) ויקרבו פרנסה תקנה כעין דגרסינן פרנסת הארון: כב) יהיה לא יהיה לא יטיל בו מום הס״ד: כג) בכורות ולא קרב התשיעי: כד) ובכורים. גליון וכ״ת למה פשיט טפי בבכורים דאין באין מחו״ל משום דאמרינן פ׳ לולב וערבה בכורים טעונין תנופה בכהן ובבעלים דגמרינן יד יד משלמים: כה) להקריב הס״ד ומה״ד ה״ג מעשר שני לא לבעי. כלומר כי היכא דפשיטא ליה דאין בכור קרב מעשר נמי אינו נאכל ואמאי מספקא ליה טפי ממעשר ל״א גרסינן א): כו) מום ולאו מידי קעביד אבל הכא כו׳ תם אע״פ שאינו ראוי להקרבה לקי הואיל והפיל בו מום או ל״ש: כז) בזבחים בפ׳ קדשי קדשים: כח) לבא. גליון ועוד דאי לא קדשה א״כ פשיטא דמעשר שנזרע קודם שחרב הבית לא יוכל לאכלו בירושלים לכן כו׳: כט) דאמר אין נאכלין:

מסורת הש״ס

א) זבחים לו: [בכורות נט.], ב) בכורות לא. [וש״נ], ג) [זבחים קה: לעיל ה:], ד) [לעיל ח: ב״ק יב:], ה) [מכות כ״ק יב:], ו) [לעיל ה: ופ׳ סוס׳ זבחים לא: ד״ה קדש הם], ז) הלה פ״ד מי״ל, ח) מכות יט. [זבחים ס. תוספתא סנהדרין פ״ג ה״ג], ט) [חגיגה ג: מגילה י. מכות יט. שבועות טז. זבחים ס: קז: חולין ז. ערכין לב:], י) גירסא אחרת היה לפני רש״י בגמ׳, כ) [עי׳ תוס׳ ד״ה לאו דוקא], ל) גי׳ ל״ק מה״ד כאן חוץ מן הבכור ומן המעשר אם נפל בהם מום אינו יכול לפדותן ולהוציאן מקדושתן דבבכור כו׳, מ) [במדבר יח], נ) [ויקרא כז], ס) גי׳ ל״ק וכולן אתיין בספרי נ״א ולכתחלה דלא יעלו בספרי איתי טעמא, ע) מה בכורים ל״ק, פ) אלו בכורים ל״ק, צ) וכאן הס״ד ומה״ד ואי קסבר ל״ק.

◆

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ מתני לה הכי אמר רבא בריה: (ב) רש״י ד״ה חוץ מן וכו׳ מזלזלין בקדשים הס״ד ואח״כ מ״ה יש להם פריון אם נפל בהן מום:

◆

הגהות הגר״א

[א] גמ׳ א״ל משנינא כו׳. נ״ל דגירס״י העולם מאי הוי מפני ליה משני ליה התם משום דלאו לאלתויי: [ב] רש״י ד״ה הרי. ומעשר הס״ד ומה״ד שלא נמכרין: [ג] ד״ה הא. בסיפא כו׳. פי׳ מלתא דר״ע:

◆

רבינו גרשום

עולה: ותפשוט ליה מדר׳ יוסי בר חנינא דאמר לעיל. ומודי ר׳ אלעזר במפריש נקבה לאשם: לא שמיע ליה. לא למדה מצולם (ורב כהנא זו) [ר׳ אבין בר חייא]. ומודי ר׳ אלעזר. מאי כלומר מאי אהדריה רבין בר כהנא: עד כאן לא קאמר רבי אלעזר בנה קרב עולה אלא גבי מפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על נקבה אבל גבי אשם דליכא שם אשם על נקבה מודי דאין בנה קרב עולה: א״ל טעמיה דר׳ אלעזר גבי מפריש נקבה לעולה דבנה קרב עולה לאו משום דשם עולה על אמו אלא משום דחזי לעולה דזכר הוא והאי נמי בנה של אשם זכר הוא וחזי לעולה: דהא במאי עסקינן דייתיא בדמיהן כגון דלא חזי להקרבה דנקבה ילדה: משנינא לך שינוי רחיקי בבלאי דעיילא פילא בקופא דמחטא [אין] דמתניתין בהכי עסקינן דילדה נקבה עד סוף העולם: ואי לאו שינוי. רחיקי [כי האי גוונא] מאי הוה יכיל לשנויי בה: הוה יכיל לשנויי. האי דקתני יפלו דמיהן לנדבה היינו כי ילדה נקבה אבל ילדה זכר יקרב עולה (כדאמינא אנא) [כדאמרן]: [והלא אף בנדבה עולה. מה שאמרו חכמים ויפלו דמיהן לנדבה היינו [עולה] א״כ מה בין דברי רבי אלעזר לחכמים אלא זה יש ביניהם דבזמן שהיא באה חובה לנדבת יחיד כדברי ר׳ אלעזר טעונה סמיכה ונסכים משלו כשאר קרבן יחיד ואם היה כהן זה שמביאה עבודתה ועורה שלו שאף על פי שאין משמר שלו עובד יכול הוא להקריבה ולהקטירה דכתיב ובא בכל אות נפשו ושרת ועורה יהיה שלו כדכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה ובזמן שהיא באה נדבה לעולה נדבת צבור אין סומך עליה דאין קרבן צבור טעון סמיכה ואינו מביא עליה נסכים משלו אלא משל צבור ואע״פ שהוא כהן בעל ולד תמורה אשם זה אינו יכול לעובדה אלא עבודתה ועורה לאנשי משמר העובד: ויאכלו במומן לבעלים. בלא פדיון כבכור ומעשר שאין בהן פדיון דכתיב בהו לא יפדה ולא יגאל: שכל הקדשים נמכרים באטליז. משום דריוח שלהן להקדש חוץ מבכור ומעשר שהנאתן לבעלים הילכך אין מזלזלין בהן: ובאין מחוצה לארץ לארץ להקריב חוץ מן הבכור ומעשר שאין באין ואף על פי כן אם באו תמימין דיעבד בכור ומעשר יקרבו ואם בעלי מומין יאכלו לבעלים בלא פדיון] (מתני׳) ואמר רבי שמעון מה טעם בכור ומעשר אין באין מחוצה לארץ (לפי שיש) [לכתחילה מפני שבכור ומעשר] יש להן פרנסה במקומן [שיכול לפרנסן בחוצה לארץ עד שעה] שיפול בהן מום קבוע ולאלתר כשיפול בהן מום יכול לאוכלן בלא פדיון הילכך אין צריך להעלותן ושאר כל הקדשים אין להן פרנסה בחוצה לארץ שיהו ניתרין לאלתר כשיפול בהן מום בלא פדיון אלא צריכין פדיון הילכך הרי הן בקדושתן וחמירי מבכור ומעשר הילכך באין מחוצה לארץ: הטיל מום בתמורת בכור ומעשר מהו. [חומרן דאמרן] המטיל מום (בבהמה) [בשאר] קדשים עובר משום חמשה לאוין הכי מאי מי אמרינן כיון ולא קרבי דכתיב לא תפדה קדש הם הם קרבין ואין תמורתן קרבין ויליף מעשר העברה העברה מבכור והילכך לא מיחייב או דילמא כיון דקדשן כדכתיב והיה הוא ותמורתו יהיה קדש מיחייב: ותיבעי ליה [מטיל מום] בתשיעי של מעשר. דלא קרב כדתנן קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין התשיעי נאכל במומו לבעלים והעשירי מעשר והאחד עשר קרב שלמים אבל התשיעי לא קרב (אלא מאי שנא כו׳): בן (אטיטס) [אנטיגנוס] העלה בכורות ולא קבלו ממנו אפילו דאיעבד: לא קשיא. הא דקתני ואם באו תמימים יקרבו [כר׳ ישמעאל] דמקיש לקמן מעשר שני לבכור מה בכור אין נאכל אלא בפני הבית מכלל דאפילו בכור חוצה לארץ יאכל לפני הבית והא דקאמר ולא קבלו ממנו (היינו) כר׳ עקיבא דמקיש לקמן בכור למעשר שני מה מעשר שני אינו בא אלא מן הארץ דכתיב לא תוכל לאכל בשעריך וגו׳ אף בכור נמי אינו בא אלא מן הארץ: [משום ג׳ זקנים. ר׳ ישמעאל ור׳ עקיבא ובן עזאי. בכור טעון הבאת מקום דכתיב והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם כו׳ מה בכור אינו נאכל אלא בפני הבית ובזמן שאין בית אין נאכל (אלא) אפי׳ בירושלים בכורים יוכיחו שאין בהן מתן דמים ואימורין וטעונין הבאת מקום ומעשר טעון הבאת מקום מה בכורים אין נאכלין אלא בפני הבית כשהיה דמו קרב למזבח אף מעשר אין נאכל אלא בפני הבית דכתיב בהו והניחו אצל מזבח: ולמה ליה קרא למילף ניהדר דינא וניתי וניליף במה הצד ונימא הכי כיון דאמר מה לבכורים שכן טעונים הנחה נימא בכור יוכיח שאין טעון הנחה אף אני אביא מעשר מה לבכור שכן טעון מתן דמים בכורים יוכיחו וחזר הדין לא ראי הצד השוה כו׳

א) נראה דצ״ל גרסינן אפילו בכור נמי תבעי לך, כלומר דאי לא קידשה וכו׳.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones